

ДЕРЖАВНА АВІАЦІЙНА СЛУЖБА УКРАЇНИ

просп. Перемоги, 14, м. Київ, 01135, тел./факс: (044) 351-56-92, тел. (044) 351-54-01

E-mail: vdz@avia.gov.ua, сайт: www.avia.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 37536026

N 1.19-5446-21

17.08.2021

Голові Рахункової палати

Валерію ПАЦКАНУ

Шановний пане Валерію!

За результатами ознайомлення із рішенням Рахункової палати від 13.07.2021 № 15-5 «Про розгляд Звіту про результати аудиту ефективності виконання повноважень Міністерством інфраструктури України з формування та реалізації державної політики у сфері авіаційного транспорту, використання повітряного простору та наслідки для державного бюджету» (далі – Рішення), Державна авіаційна служба України висловлює до Рішення наступні зауваження.

1. Щодо порушення Рахунковою палатою процедури проведення своїх засідань відповідно до затвердженого плану роботи на 2021 рік.

Відповідно до частини першої статті 27 Закону України «Про Рахункову палату» (далі – Закон) Рахункова палата здійснює свою діяльність згідно з планами роботи, які затверджуються на засіданні Рахункової палати.

Згідно з частиною першою статті 26 Закону рішення Рахункової палати приймаються на засіданні Рахункової палати.

У свою чергу, частиною третьою статті 25 Закону визначено, що засідання Рахункової палати проводяться згідно із затвердженим планом, але не рідше ніж один раз на місяць.

Так, Планом роботи Рахункової палати на 2021 рік, затвердженим рішенням Рахункової палати від 30.11.2020 № 32-1 (зі змінами), оприлюдненим на офіційному вебсайті цього органу за посиланням: <https://rp.gov.ua/Plan/2021/?id=1013> (далі – План роботи Рахункової палати на 2021 рік), передбачено проведення 23 березня 2021 року засідання Рахункової палати, на якому розглядалося питання щодо аудиту ефективності виконання повноважень Міністерством інфраструктури України з формування та реалізації державної політики у сфері авіаційного транспорту, використання повітряного простору України та наслідки для державного бюджету (відповідальна – член Рахункової палати Іванова І.М.).

12.99/05-1
17.08.2021

Потрібно звернути увагу на те, що це засідання відбулося, проте рішення щодо затвердження Звіту про результати цього аудиту Рахунковою палатою прийнято не було.

Як наслідок, майже через чотири місяці – 13 липня 2021 року Рахунковою палатою прийнято рішення № 15-5 «Про розгляд Звіту про результати аудиту ефективності виконання повноважень Міністерством інфраструктури України з формування та реалізації державної політики у сфері авіаційного транспорту, використання повітряного простору та наслідки для державного бюджету».

Проте, Планом роботи Рахункової палати на 2021 рік розгляд цього питання на засіданні 13 липня 2021 року взагалі не передбачався.

Більше того, як зазначено на офіційному вебсайті Рахункової палати за вищенаведеним посиланням, крайня зміна до Плану роботи Рахункової палати на 2021 рік передбачалася рішенням Рахункової палати від 13 липня 2021 року № 15-7.

Таким чином, з огляду на послідовність нумерації, рішення Рахункової палати від 13 липня 2021 року № 15-5, яким затверджено вказаний вище Звіт, **передувало** рішенням Рахункової палати від 13 липня 2021 року № 15-7, яким внесено зміни до Плану роботи Рахункової палати на 2021 рік.

Наведене свідчить про те, що 13 липня 2021 року засідання Рахункової палати проводилося всупереч затвердженому Плану роботи цього органу на 2021 рік.

2. Щодо порушення Рахунковою палатою процедури обговорення проекту звіту за результатами здійснення заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) із уповноваженою особою об'єкта контролю.

Рішенням Рахункової палати від 13 липня 2021 року № 15-5 затверджено Звіт про результати аудиту ефективності виконання повноважень Міністерством інфраструктури України з формування та реалізації державної політики у сфері авіаційного транспорту, використання повітряного простору та наслідки для державного бюджету.

При цьому слід звернути увагу на те, що відповідно до частини третьої статті 35 Закону не пізніше як за сім робочих днів до розгляду на засіданні Рахункової палати проект звіту обговорюється відповідним членом Рахункової палати та уповноваженою посадовою особою об'єкта контролю. У п'ятиденний строк об'єкт контролю може надати письмові зауваження щодо змісту проекту звіту відповідному члену Рахункової палати, який їх розглядає та складає довідку про результати розгляду зауважень. Такі зауваження і довідка додаються до звіту і є його невід'ємними частинами.

Аналогічні за змістом норми передбачені пунктом 35.4 Регламенту Рахункової палати, затвердженого рішенням Рахункової палати від 28 серпня 2018 року № 22-7 (зі змінами).

Проте, всупереч вищевикладеним положенням чинного законодавства України проект Звіту не обговорювався відповідним членом Рахункової палати із уповноваженою особою Державної авіаційної служби України,

що, як наслідок, позбавило Державну авіаційну службу України права надати свої письмові зауваження щодо змісту проекту цього Звіту.

Вищевикладене свідчить про порушення Рахунковою палатою принципів законності і гласності, що передбачені частиною першою статті 3 Закону, у зв'язку з чим прийняте рішення від 13 липня 2021 року № 15-5 є незаконним та відповідно не може створювати будь-яких правових наслідків.

3. Рішенням Рахункової палати від 13.07.2021 № 15-5 встановлено недоотримання надходжень Державним бюджетом України станом на 01.01.2021, що спричинено неналежним виконанням службовими особами Мінінфраструктури та Державіаслужби покладених на них повноважень відповідно до пункту 10 Положення про Міністерство інфраструктури України, затвердженого постановою кабінету Міністрів України від 30.06.2015 № 460, та підпункту 19 пункту 4 Положення № 520, що є втратами бюджету.

Вважаємо дані висновки Рахункової палати необ'єктивними та такими, що не відповідають фактичному стану справ з огляду на наступне.

Державіаслужбою неодноразово зазначалось у своїх поясненнях в процесі проведення аудитів Рахункової палати про постійне вжиття Державіаслужбою заходів щодо забезпечення надходження до Державного спеціалізованого фонду фінансування загальнодержавних витрат на авіаційну діяльність та участь України у міжнародних авіаційних організаціях державних зборів із суб'єктів авіаційної діяльності за кожного пасажира, який відлітає з аеропорту України та за кожен тонну вантажу, що відправляється чи прибуває до аеропорту України, а також надавалась інформація щодо заходів як досудового (претензійного) так і судового (позовного) врегулювання питання щодо сплати простроченої заборгованості перед Державним спеціалізованим фондом фінансування загальнодержавних витрат на авіаційну діяльність та участь України в міжнародних авіаційних організаціях.

Зазначаємо, що Державіаслужбою, спільно з іншими органами державної влади, зокрема такими як Кабінет Міністрів України та Мінінфраструктури вживались та вживаються всі можливі заходи щодо належного захисту інтересів держави (в тому числі шляхом оскарження в усіх судових інстанціях) рішень судів, якими визнавались незаконними та нечинними положення постанов Кабінету Міністрів України, які встановлювали перелік, розмір та порядок сплати державних зборів, порядок використання коштів Державного спеціалізованого фонду фінансування загальнодержавних витрат на авіаційну діяльність та участь України у міжнародних авіаційних організаціях.

Разом з тим, з прийняттям Закону України «Про внесення змін до Повітряного кодексу України щодо удосконалення механізму справляння державних зборів за кожного пасажира, який відлітає з аеропорту України, та за кожен тонну вантажу, що відправляється чи прибуває до аеропорту України» до основних способів забезпечення Державіаслужбою надходження до Державного спеціалізованого фонду фінансування загальнодержавних витрат на авіаційну діяльність та участь України у міжнародних авіаційних організаціях державних

зборів із суб'єктів авіаційної діяльності додалися також заходи, передбачені частиною дванадцятою статті 12¹ Повітряного кодексу України, а саме у разі виникнення у авіаперевізника простроченої заборгованості перед Державним спеціалізованим фондом фінансування загальнодержавних витрат на авіаційну діяльність та участь України у міжнародних авіаційних організаціях передбачені законодавством України процедури сертифікації, реєстрації, перереєстрації об'єктів та суб'єктів авіаційної діяльності, супроводження його діяльності та надання йому прав на експлуатацію повітряних ліній уповноваженим органом з питань цивільної авіації не здійснюються.

Вищезазначене є додатковим важелем впливу держави в особі уповноваженого органу з питань цивільної авіації на суб'єктів авіаційної діяльності, якими прострочено оплату державних зборів.

Крім того, з прийняттям вищезазначеного Закону України розширено фінансові санкції, що застосовуються до юридичних осіб - суб'єктів авіаційної діяльності за правопорушення в галузі цивільної авіації, а саме пункт 1 частини першої статті 127 доповнено абзацом п'ятнадцятим такого змісту:

«порушення порядку або строків сплати державних зборів із суб'єктів авіаційної діяльності, визначених законодавством».

Тільки за період з 07.08.2020 по 29.01.2021 на виконання вимог статті 12¹ Повітряного кодексу України Державіаслужбою видано 140 наказів про припинення здійснення процедур сертифікації, реєстрації, перереєстрації, супроводження діяльності та надання прав на експлуатацію повітряних ліній авіаперевізників та 120 наказів, якими відновлено здійснення процедури сертифікації, реєстрації, перереєстрації, супроводження діяльності та надання прав на експлуатацію повітряних ліній авіаперевізників.

Так, після видання Державіаслужбою відповідних наказів про припинення здійснення процедур сертифікації, реєстрації, перереєстрації, супроводження діяльності та надання прав на експлуатацію повітряних ліній суб'єктами авіаційної діяльності сплачено до Державного спеціалізованого фонду фінансування загальнодержавних витрат на авіаційну діяльність та участь України у міжнародних авіаційних організаціях 7 532,6 тис. грн. та 231,7 тис. дол. США.

Крім того, звіт про результати аудиту ефективності виконання повноважень Міністерством інфраструктури України з формування та реалізації державної політики у сфері авіаційного транспорту, використання повітряного простору України та наслідки для державного бюджету не містить жодної аргументації щодо того, які саме ефективні управлінські рішення не прийнято посадовими особами Мінінфраструктури та Державіаслужби, а відтак містить необґрунтовані висновки, в тому числі, щодо ознак кримінального правопорушення.

Таким чином, Державіаслужбою в межах компетенції вживаються всі можливі заходи по забезпеченню надходження державних зборів із суб'єктів авіаційної діяльності за кожного пасажиря, який відлітає з аеропорту України та за кожену тонну вантажу, що відправляється чи прибуває до аеропорту України до Державного спеціалізованого фонду фінансування

загальнодержавних витрат на авіаційну діяльність та участь України у міжнародних авіаційних організаціях, а недоотримання надходжень Державним бюджетом України спричинено невиконанням або неналежним виконанням суб'єктами авіаційної діяльності вимог законодавства України.

4. Рішенням Рахункової палати від 13.07.2021 № 15-5 встановлено, що Міністр інфраструктури України при виконанні повноважень, передбачених статтею 16 Закону України від 17.03.2021 № 3166 «Про центральні органи виконавчої влади», затвердив штатну кількість посад керівництва Державіаслужби, що не відповідає Положенню № 520, а також штатну кількість посад, затверджену в організаційній структурі, що не відповідає граничній чисельності Державіаслужби, затвердженій у постанові Кабінету Міністрів України від 05.04.2014 № 85 «Деякі питання затвердження граничної чисельності працівників апарату та територіальних органів центральних органів виконавчої влади, інших державних органів».

З даним висновком Державіаслужба категорично не погоджується і вважає його безпідставним, виходячи з такого.

По-перше, Рахункова палата, керуючись лише нормами Положення про Державіаслужбу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 08.10.2014 № 520, не врахувала, що це Положення було затверджено до набрання чинності новою редакцією Закону України «Про державну службу» (з 01.05.2016) та внесення відповідних змін до Закону України «Про центральні органи виконавчої влади». Так, згідно з абзацом третім частини другої статті 19 Закону України «Про центральні органи виконавчої влади» кількість заступників керівника центрального органу виконавчої влади визначається Кабінетом Міністрів України на основі обґрунтованого подання відповідного керівника.

По-друге, посаду заступника Голови Державіаслужби з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації (CDTO) було введено на виконання пункту 3¹ постанови Кабінету Міністрів України від 30.01.2019 № 56 «Деякі питання цифрового розвитку».

По-третє, введення цієї посади у міністерствах, інших центральних органах виконавчої влади передбачено також постановою Кабінету Міністрів України від 03.03.2020 № 194 «Деякі питання діяльності підрозділів з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації центральних та місцевих органів виконавчої влади та заступників керівників центральних органів виконавчої влади, обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації». При цьому слід звернути особливу увагу на те, що відповідно до пункту 3 цієї постанови утворення та забезпечення функціонування підрозділів з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації центральних та місцевих органів виконавчої влади, а також введення посад заступників керівників центральних органів виконавчої влади, обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації (CDTO) здійснюється в межах установленної граничної чисельності працівників, фонду

оплати праці та видатків на утримання відповідного органу.

По-четверте, постановою Кабінету Міністрів України від 05.04.2014 № 85 «Деякі питання затвердження граничної чисельності працівників апарату та територіальних органів центральних органів виконавчої влади, інших державних органів» встановлена не мінімальна чисельність працівників апарату, яка повинна буди в ньому, а гранична, тобто максимальна чисельність, яка не повинна перевищувати встановлену, а саме не більше 439 працівників апарату та 137 державних службовців для Державіаслужби.

Визначена Головою Державіаслужби структура в межах встановленої граничної чисельності працівників була погоджена у встановленому порядку Міністром інфраструктури України, а штатний розпис Державіаслужби – Міністерством фінансів України.

Таким чином, рішення Рахункової палати щодо приведення Державіаслужбою у відповідність із Законом України від 17.03.2011 № 3166 «Про центральні органи виконавчої влади» пункту 11 Положення про Державіаслужбу є безпідставним та необґрунтованим.

Враховуючи все вищевикладене, вважаємо, що висновки, викладені у рішенні Рахункової палати, не відповідають дійсності, є перекрученими та безпідставними, більше того, викладені Державіаслужбою вище факти свідчать про недотримання Рахунковою палатою принципу об'єктивності, що передбачений частиною першою статті 3 Закону, у зв'язку з чим прийняте рішення від 13 липня 2021 року № 15-5 є незаконним.

Згідно з пунктом 15 постанови Пленуму Верховного Суду України від 27.02.2009 № 1 «Про судову практику у справах про захист гідності та честі фізичної особи, а також ділової репутації фізичної та юридичної особи» (далі – Постанова Пленуму ВСУ № 1) недостовірною вважається інформація, яка не відповідає дійсності або викладена неправдиво, тобто містить відомості про події та явища, яких не існувало взагалі або які існували, але відомості про них не відповідають дійсності (неповні або перекручені).

Рішення Рахункової палати від 13.07.2021 № 15-5 містить недостовірну інформацію, що завдає шкоди діловій репутації Державіаслужби, під загрозою опиняється авторитет держави в особі уповноваженого органу з питань цивільної авіації.

Необхідно врахувати той факт, що розповсюдження недостовірної інформації, викладеної у рішенні Рахункової палати від 13.07.2021 № 15-5 допускає використання останньої суб'єктами авіаційної діяльності як аргументації та на обґрунтування своїх протиправних дій, перешкоджає Державіаслужбі у здійсненні покладених на неї публічно-владних управлінських функцій.

Пунктом 5 Постанови Пленуму ВСУ № 1 встановлено, зокрема, що юридична особа, особисті немайнові права якої порушено внаслідок поширення про неї недостовірної інформації, має право на відповідь, а також на спростування цієї інформації.

Спростування недостовірної інформації здійснюється особою, яка

поширила інформацію, що встановлено частиною четвертою статті 277 Цивільного кодексу України. Відповідно до частини п'ятої вказаної статті, якщо недостовірні інформація міститься у документі, який прийняла (видала) юридична особа, цей документ має бути відкликаний.

Враховуючи вищевикладене, просимо вжити вичерпних заходів щодо недопущення порушення законодавства в діяльності Рахункової палати та, відповідно, недопущення порушення прав Державіаслужби.

З повагою

Голова Державіаслужби

Олександр БІЛЬЧУК